

► TEMA

Avanços perillosos?

Des de fa molts de temps i alguns científics però també humanistes ens alerten de la robotització i tecnificació de la nostra societat fins al punt que si ja ens controlen els humans amb intel·ligència artificial, pot arribar el dia en què sigui aquesta darrera la que controli els humans

Transcendència artificial

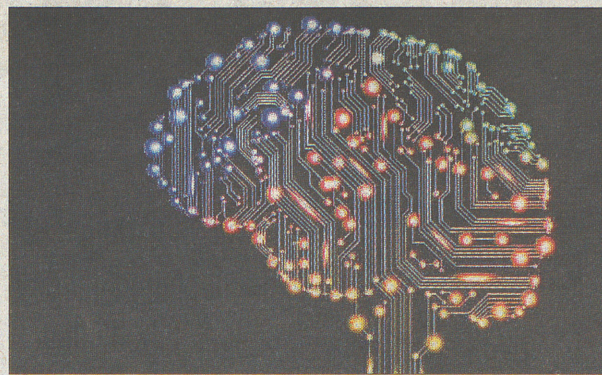
♦♦ Josep Maria Buades *

Se'ns diu amb raó que estam en una fase d'acceleració tecnològica, una quarta revolució industrial, en què les dades són el nou petroli i les empreses capdavanteres són aquelles que saben treure'n més suc. La intel·ligència artificial ja és una realitat. Les màquines no només superen els humans en els càlculs complexos, sinó que també són capaces de pensar soles. No deba-

des, els avanços recents de la neurologia i la cibernètica van plegats. Tot el que descobrim sobre el funcionament del cervell és aplicable al disseny dels ordinadors i viceversa.

Hi ha científics que ens alerten que més prest que tard la intel·ligència de les màquines superarà la dels humans. S'albira fins i tot un futur en què nosaltres estarem sotmesos a ordinadors que ho aprendran tot per si mateixos, sense necessitat de cap programador. Potser el dia de demà acabarem tancats a zoològics, com a darrers

espècimens d'una raça superada per la història.

Però potser no. Si les màquines arriben a aquest punt intel·ligència, no es faran les mateixes preguntes que s'han fet els grans savis de la humanitat (i molts d'adolescents després del primer desencany amorós)? Sabran explicar-se per què existim, per què serveix l'univers o si les lleis de la física són fruit de l'atzar o hi ha un pla diví al darrera? Trobaran la demostració

l'existència o s'atacaran unes a les altres per fugir de les preguntes incòmodes que tant ens atabalen? Per ventura inventaran noves religions, repetiran mantres diàriament o faran dejuni de dades de tant en quant.

Com deia el fundador del *ciberpunk*, els andròides ens imitaran en tot, fins i tot quan somiïn amb ovelles elèctriques.

* Doctor en Història i llicenciat en dret

► TEMA

Dones més fortes davant la grip

El virus de la grip és potser un dels més estudiats. Encara queda en la memòria col·lectiva els efectes de la mal anomenada 'grip espanyola'. Sigui com sigui, els científics no han de deixar d'investigar sobre com prevenir-la, reduir els seus efectes i curar-la.

Gènere i vacuna de la grip

♦♦ Jordi Reina Prieto *

La vacuna de la grip ha demostrat posseir una protecció i eficiència variable en funció de l'edat, les patologies cròniques de l'ésser humà i la concordança amb els virus circulants. En general les dones tenen una major oportunitat d'exposar-s'hi i contactar amb el virus de la grip a causa del seu paper de mares o de cuidadores de la salut. No

obstant això, les complicacions i gravetat de la grip són sempre majors en els homes.

Un estudi recent sembla demostrar que l'eficàcia de la vacuna de la grip varia depenent del sexe de la persona vacunada (home o dona). El seguiment d'una àmplia població d'entre 1-90 anys ben vacunada durant diverses temporades ha demostrat que la resposta de les dones a la vacuna és superior a la dels homes, és a dir, es produeixen menys casos de grip en dones.

Aquesta major resposta (al vol-

dueixen major quantitat d'anticossos. No obstant això el fet que la major resposta a les dones sigui a partir dels 50 anys (durant o després de la menopausa) posa en dubte aquesta possibilitat hormonal.

A hores d'ara es desconeixen les raons

tant del 11%) depenia del tipus o subtipus gripal present a la vacuna. Així responien millor davant de la grip A (H3N2) i davant de la grip B (llinatge Victòria). Però aquesta resposta només era més gran en les dones amb edats per sobre dels 50 anys; per sota la resposta era idèntica a l'observada en els homes.

La primera hipòtesi per explicar aquest fenomen es basava en les hormones femenines (estrògens), ja que se sap que augmenten la resposta immune adaptativa i pro-

fisiològiques que afavoreixen la major i millor resposta de les dones enfront de la vacuna de la grip. Però és una dada confirmat que s'ha de tenir en compte en els programes de vacunació. A més, la major esperança de vida de les dones fa que puguin patir diversos episodis de grip al llarg de la seva vida i precisin d'una major i intensa protecció front de la mateixa.

* Professor de Virologia del Hospital Universitari Son Espases

► TEMA

Obres que perden l'anonimat

Curial e Güelfa és una novel·la cavalleresca escrita en un català de preferències lèxiques valencianes i amb molts italianismes que sempre s'ha considerada una obra d'autor desconegut. Però una recent tesi doctoral presentada a la Universitat de València en proposa el nom d'autor d'origen valencià

Actualitat del 'Curial'

♦♦ Gabriel Ensenyat Pujol *

A hores d'ara assistim a un interès creixent entorn de la gran novel·la cavalleresca *Curial e Güelfa*. Aquest «vertader joell de la literatura catalana», com la definí Martí de Riquer, sempre ha plantejat nombrosos interrogants, que han generat debats i controvèrsies. Segons tots els indicis, l'obra fou escrita a mitjan segle XV per algú

innominat a l'únic manuscrit que l'ha conservada. Aquest text, però, va romandre desconegut fins ben entrat el segle XIX. A partir d'aleshores i fins avui hom n'ha debatut l'autoria, la datació, el lloc de composició, les característiques, etc. Fins al punt que s'ha arribat a especular si pot tractar-se d'una falsificació, feta al segle XIX, una hipòtesi desmentida pels estudiosos. (No cal dir que aquesta consideració, al seu moment, va alçar una polseguera impressionant). Si dubtar-ne de l'autenticitat sembla no només

arriscat sinó del tot fora de lloc, el problema de l'autoria és més complex.

Perdut el primer quadern del manuscrit, és impossible saber amb certesa qui és l'autor del *Curial*. (De fet, a causa d'això, tampoc no en sabem el títol original, ja que l'actual s'assigna a l'obra quan fou editada). Al llarg del temps han sovintejat les propostes d'autoria y de lo-

calització de l'autor (català? valencià?). Avui dia la hipòtesi majoritària planteja un autor valencià relacionat amb la cort napolitana d'Alfons el Magnànim. L'obra presenta un aroma italià evident.

El fet que hem sabut fa poc temps que el manuscrit es va conservar sempre a Toledo y les notícies sobre l'entorn en què fou escrit el llibre han fet que l'estudiós Abel Soler acabi

de proposar com autor Ènyego d'Avalos, un castellà resident a València des de la infantesa i més tard membre destacat de la cort de Nàpols. La proposta ha rebut elogis i desmentits alhora. I fins i tot hi ha qui afirma que és millor no conèixer l'autor. Sorprenent, això últim.

* Professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB